

RELACION

Mbi gjëndjen e Urës së Kollorcës dhe kerkesës për rifreskemin e lejes se projektit për rikonstruksionin e saj

1. Vendodhja

Ura e Kollorcës ngrihet mbi lumin Drino rreth 4 km në jug –lindje të Gjirokastrës. Kjo urë nuk është vetem një destinacion turistik por përbën dhe një nyje lidhëse në luginen e Drinos. E ndodhur në fund të fshatit Lazarat, buzë rrugës nacionale, është funksionale dhe e shtruar me kalldrëm.

Ortofoto

Ura e Kollorces

2. Historia e Urës

Disa të dhëna për kete ure i mësojme nga Kostaq Dodo qe i referohet nje studiuesi të largët grek, I cili ka shkruar se pas ndërtimit të saj, rruga ka qënë plot lëvizje që niste nga Janina e vazhonte në Gjirokastrë, Tepelenë e më tuje dhe quhej “ Xhadeja e Madhe” Ajo kalonte jo aty ku është sot, por nga Janina në Pogon, Peshkëpi e në krahun e djathtë sipas rrymës së Drinos. Nga xhadeja për të shkuar në Gjirokastrë u ndërtua ura e Kollorces e më poshtë për të kaluar për Tepelenë, u ndërtua Ura e Vjetër. Për urën e Kollorcës, vitin e ndërtimit financuesin dhe mënyren e ndertimit jep të dhëna Ioannis Llambridhis në veprën e tij të shkruar në 1880:

“Prane fshatit Kollorce u ndertua me 1827 ura e quajtur edhe ura e Zonjes, pasi parate i dha Hatixheja, nena e Tahir Beut, e shoqja e Hodo Beut, djali I gjashte i sunduesit te Gjirokastrës, Kapllan Pasha. Ura pesoi demtime me 1876 dhe u riparua me parate e dhëna nga Hristaq Zografo.

Autori përshkruan në detaje ndërtimin e urës dhe thotë se ajo është prej guri, me 5 harqe me hapje nga 8.80 m deri 10.80 m dhe lartësi 3.20 m ka 4 dritare me lartësi 2.20 e gjerësi 1.70m, ka gjatësi rreth 80 m e gjerësi 3.70m, por rruga e kalimit është 3.25 m sepse nga të dy anët ka mure me gjerësi 0.60-0.20m. Në keto mure ka disa hapje të vecanta që mund të ishin vendroje.

3. Përshkrimi Arkitektonik

Ura e Kollorces dallohet për madhësinë dhe finesën e realizimit teknik. Përbëhet nga pesë harqe të mëdhenj me hapësira drite që variojnë nga 9,2 m (I dyti nga e majta) deri në 12,20 m (I fundit djathtas). Gjatësia totale e urës arrin 103 m, ndërsa lartësia maksimale nga niveli I ujit deri tek kreu I parapetit arrin 7,2 m. Tre harqet e majta kanë formë segmenti, ndërsa dy harqet e djathta tentojnë nga forma e harkut lundër, por pa theksim në pjesën e kycit. Në këmbët midis harqeve janë hapur katër harqe të vegjël apo vrima lehtësuesetë trajtuara me formë rrethore. Pjeset e poshtëme të pilave, nën vrimat lehtësuese nga ana e dy bjefëve janë bërë të mprehta për të bërë hapjen e rrjedhës së ujit. Për të realizuar një mbështetje më uniforme e më solide, kontakti midis murit dhe terrenit në taban është bërë nëpërmjet një jastëku me trarë të kryqëzuar, I cili eviton dhe gryerjen e themelit të pilës. Si në urën e mesit dhe këtu harqet e mëdhenj janë ndërtuar me rreshta dyfish gurësh. Në rreshtat e poshtëm të harqeve ruhen ganxhat metalike për mbërthimin e gurëve ballor të harkut.

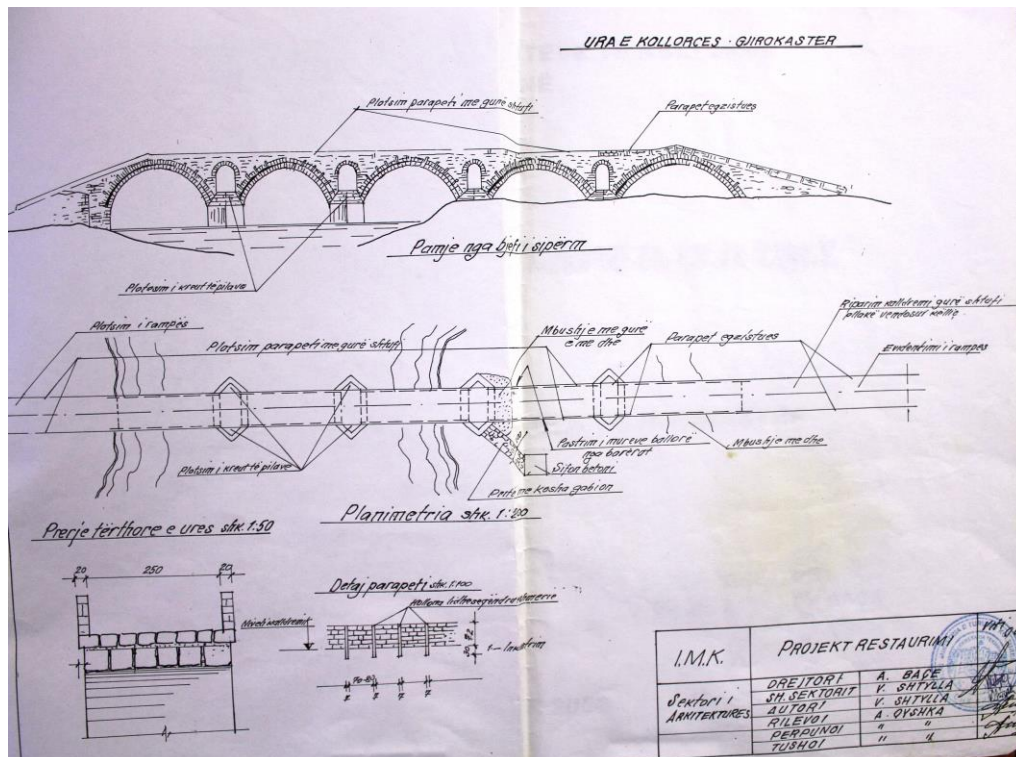
Traseja e urës është pothuajse e rrafshhtë me një rënie të lehtë në hyrje të urës. Ajo ka gjerësinë 270 cm dhe

është e ndërtuar me gurë shtufi vendosur këllic. Në pilën midis harqeve 2 e 3 nga ana e bjefit të poshtëm në nivelin e trasesë del konsol 40 cm nga ura një konstruksion I vogël guri 120 cm I gjerë, i cili me sa duket ka luajtur rolin e një trotuarit për qëndrimin e këmbësorëve në rastet kur në urë kalonin karvane me kafshë.

4. Përshkrimi Konstruktiv

Ura eshte e ndertuar me gure te zinj dhe mbushja me gure gelqeror ,harqet e mëdhenj janë ndërtuar me rreshta dyfish gurësh. Në rreshtat e poshtëm të harqeve ruhen ganxhat metalike për mbërthimin e gurëve ballor të harkut.

Ne kembet midis harqeve kemi vrimat lehtesuese ne forme harku.,poshte pilat vine ne forme te mprehte per realizuar hapjen e ujit. Traseja eshte e rrafshte e realizuar me kalldrem me gure te zinj ne vendosura kelliç.

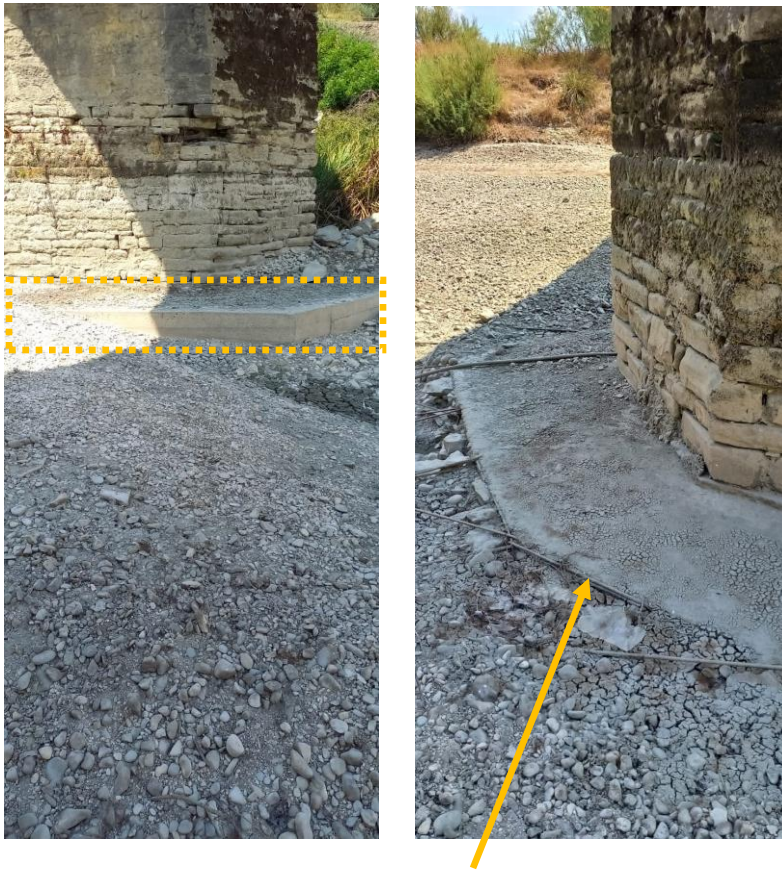

Planimetria/ Pamja dhe Prerja terthote e ures

5. Problematikat e shfaqura

Në kushtet e sotme është i domosdoshëm edhe restaurimi i këmbës së tretë. Ne inspektimin e dates.....nga DRTk Gjirokastrë u konstatuan këto probleme

- Bazamentet e betonuara te ura sic mund të vihet re qartë edhe nga fotot e gjëndjes ekzistuese janë materializuar dhe kane qëndruar ne pozicionin e duhur. Ato kane ritur qendrueshmerine duke e mbajtur urën të sigurt nga dëmtimet.

Bazament i betonuar me pare

- Komba e tretë , e cila nuk u betonua në fazen e parë ka filluar të zbulohet që prej dy vitesh. Si pasojë duhen marrë masa për betonimin e saj sa më shpejt që të jetë e mundur. Gjëndja atmosferike me shirat e dendur që mund të vijojnë gjatë periudhës së vjeshtës dhe dimrit mund ta demtojnë komplet urën edhe me tej.

Zbulimi i kembes se trete

Pjesa e zbuluar e bazamentit prej druri

Zbulimi i kembes se trete

- Nga kontrolli I terrenit ne kete pjese nuk ka ndonje depozitim te tepert te materialeve. Gjithashtu, edhe germimi nga erozioni nuk ka kaluar kufijte e parashikimeve ne projektin e vitit 2018. Kjo kembe eshte ne te njejten gjendje ashtu sic ka qene kemba e dyte e restauruar.
- Ne keto kushte, kerkojme te rifreskohet leja dhe ten a vihet ne dispozicion projekti I restaurimit te kembes se ngelur pasi perben nje problem emergjent. Ne qofte se kemba nuk do te arrihet te restaurohet para fillimit te shirave gjendja mund te perkeqesohet.

Ura ne gjendjen e sotme

6. Konkluzione

Ura e Kollorcës është monument kulture e kategorisë së parë shpallur me nr vendimi/ datë: Urdhresë - 08/01/1977. Në vitin 2018 me nje financim të monumenteve të kultures u zbatua një pjesë e projektit të restaurimit. Konkretisht projekti i restaurimit konsiston në riparimin e bazamentit të tre këmbëve të urës. Bazamenti për shkak të lumit, si rezultat paraqet gërryerje ku është maft i dukshëm. Ky bazament është i përpunuar me pileta druri të ngulura në bazamentin e lumit dhe mbi një platforme të ngritur mbi të është mbështetur këmba e urës. Dalja në sipërfaqe e bazamentit prej druri, ku nën efektin e agjentëve atmosferike, mund të kalben duke dëmtuar urën. Projekti i restaurimit konsiston në krijimin e një bazamenti b/ arme, i cili do të zëvendësoje atë prej druri. Në fazën e parë, u restauruan dy këmbë të urës dhe ngeli pa u restauruar këmba e tretë. Ne gjendjen e sotme kushtet kur është zbatuar faza e parë e projektit nuk ka ndryshuar, prandaj kërkojmë në këto kushte të zbatohet pjesa e projektit të ngelur. Kjo do të siguronte urën nga gërryerja që mund të vijë nga plotat në kushtet e dimrit.

Kërkojmë ndihmën tuaj për rinovimin e lejes dhe vendosja në dispozicion e projektit sa më parë, për të shmangur problemet e mëtejshme.

Konceptoi:

Ing. Ardis Duka

Ing. Vasil POLO

Ark. Rodhalia Dhima